

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen bestuur ABP van donderdag 30 maart 2023

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Sibbing, opent de overlegvergadering tussen het Algemeen Bestuur en het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO) en heet de aanwezigen welkom, met name de nieuwe VO-leden – de heren Driessen en Pex.

Proces werving voorzitter algemeen bestuur

Het algemeen bestuur van ABP bestaat uit het niet-uitvoerend bestuur en het uitvoerend bestuur. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor strategie en beleid van het pensioenfonds.

Het bestuur schetst kort het proces van de werving voorzitter algemeen bestuur en geeft daaropvolgend aan verheugd te zijn met de benoeming van de heer Sibbing als voorzitter van het algemeen bestuur. De heer Sibbing kent ABP en APG goed en is actief betrokken geweest bij de overstap naar het nieuwe omgekeerd-gemengde bestuursmodel (OGM) op 1 januari 2022.

Ook het VO wenst de heer Sibbing veel succes en heeft er vertrouwen in dat de heer Sibbing de belangen van de deelnemers goed zal dienen.

Update adviesaanvraag SLA

Het bestuur meldt dat de jaarlijkse SLA idealiter in de november-vergadering ter advies aan het VO wordt voorgelegd, maar dat dit niet is gelukt. Samen met APG wordt er hard aan gewerkt, maar de kans is groot dat het niet lukt voor de april-vergadering 2023. Dit komt omdat er naast de jaarafspraken ook afspraken moeten worden gemaakt voor de transitie in de komende jaren. Daarom wordt er nu met twee SLA's gewerkt – een jaar-SLA en een transitie-SLA.

Tevens meldt het bestuur dat de overeenkomsten rondom vermogensbeheer ook nog moeten worden aangepast en dat dit nog enige tijd in beslag neemt.

Pensioenpot

De pensioenpot is een instrument dat deelnemers inzicht geeft in hun persoonlijke pensioenpot. De pensioenpot is berekend onder de huidige regels en geeft bij benadering aan hoeveel geld er binnen de collectieve pot voor iemand gereserveerd is.

Het bestuur meldt dat het heeft besloten per 25 mei te stoppen met de pensioenpot, omdat die richting het nieuwe pensioenstelsel verwarrend is in de communicatie. In het nieuwe stelsel krijgt iedereen straks een persoonlijk pensioenvermogen (vaak aangeduid als pensioenpot). Dit ziet er anders uit en wordt met andere factoren berekend. Helaas kunnen we het persoonlijk pensioenvermogen pas laten zien vlak voordat ABP overgaat naar de nieuwe regels. De rekenregels hiervoor zijn nu nog niet klaar.

Om verwarring te voorkomen halen we daarom de huidige pensioenpot weg. De komende weken wordt de communicatie daarover voorbereid. Er komt een bericht op de website en deelnemers die de pensioenpot via 'Mijn ABP' raadplegen krijgen een melding. Daarnaast wordt de AFM¹ geïnformeerd. Het pensioenoverzicht blijft uiteraard¹

---

¹ De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft volgens de wet op het financieel toezicht (Wft) samen met De Nederlandsche Bank (DNB) een toezichthoudende rol op financiële instellingen om consumenten en bedrijven te beschermen.

Op de vraag van het VO om het VO nader te informeren over de communicatie-aanpak m.b.t het stoppen met communiceren van de pensioenpot. zegt mevrouw Verdonk toe dat de communicatie vooraf met het VO zal worden gedeeld.

Adviesaanvraag Herstelplan

Het herstelplan is bedoeld om de hoogte van een eventuele noodzakelijke verlaging te kunnen berekenen. Uit het herstelplan zijn beleidsmatig verder geen conclusies af te leiden, bijvoorbeeld ten aanzien van indexatieverwachting of het vervallen van de premieopslag. Het herstelplan kan worden gezien als een door DNB verplicht gestelde rekenexercitie.

Het VO benoemt dat het overbruggingsplan leidend wordt in aanloop naar het nieuwe pensioencontract en dat het herstelplan een zeer korte levensduur kent. Het VO geeft aan dat naar aanleiding van het herstelplan van 2021 er artikelen verschenen waarin ten onrechte was vermeld dat er tot 2032 niet zou worden geïndexeerd. Om dergelijke artikelen in de toekomst te voorkomen verzoekt het VO om in de ABP-communicatie aandacht te besteden aan de beperkte levensduur van het plan.

Het bestuur meldt dat dit een goed aandachtspunt is van het VO. En benadrukt verder dat uit het herstelplan geen beleidsmatige conclusies af te leiden zijn ten aanzien van de indexatieverwachting. Dit onderdeel wordt jaarlijks in de communicatie naar de deelnemers, zoals bij de publicatie op de website, benadrukt.

Daaropvolgend adviseert het VO positief.

Adviesaanvraag gedragscode VO

In 2021 heeft het VO de wens geuit om te komen tot een eigen gedragscode voor de leden van het VO. Hieraan ligt ten grondslag dat de Gedragscode 2021 voor leden van het VO teveel voelde als een "hybride" document waar zij niet goed mee uit de voeten konden. En dat het VO meer duidelijkheid wenste op het gebied van omgaan met de vertrouwelijkheid van stukken en het raadplegen van de achterban. In april 2022 heeft het VO positief geadviseerd op de gedragscode VO.

In februari 2023 heeft het VO opnieuw gevraagd om de gedragscode nader te duiden op met name onderdelen als '*handelingen die schade toebrengen aan het vertrouwen in of de reputatie van ABP*' en '*mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving*'. Het VO heeft daarbij ook enkele tekstsuggesties bij aangedragen.

Het bestuur geeft aan het (ongevraagd) advies van het VO graag over te nemen. Het VO stelt verheugd te zijn dat het bestuur de voorgestelde wijzigingen heeft doorgevoerd. En benadrukt verder dat uitingen van een VO-lid naar de achterban of derden over een afgegeven advies en de beleidsbeslissing daarover niet mogen leiden tot een schending van de gedragscode.

Het bestuur bevestigt dat communicatie over (afwijkende) standpunten naar de achterban en derden kan plaatsvinden als onderdeel van het reguliere VO-werk, rekening houdend met de regels rond vertrouwelijkheid. Als reactie hierop adviseert het VO positief.

Verslag overlegvergadering 9 februari 2023

Na enkele wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag:

concept-werkhypothese risicohouding NPC:

De heer Mennen, **CCOOP/CNV-AC-CMHF**, memoreert dat het VO heeft gevraagd naar een nieuw risico-bereidheidsonderzoek. Gezien de geopolitieke situatie is dan ook het verzoek aan het bestuur dit onderzoek eerder uit te voeren dan over vijf jaar, wat de reguliere termijn is. Het bestuur geeft aan dat een actualisatie van de risicobereidheid onderdeel is van de planning voor de aankomende transitie en zegt daarmee toe dat het geen vijf jaar zal duren.

Mevrouw Loeff, **LvOP**, vraagt toelichting op de tekst rond het transitieplan en het communicatieplan. Het bestuur meldt daaropvolgend dat er een transitie- en communicatieplan wordt opgesteld door ABP en dat sociale partners dit transitieplan ter goedkeuring voorleggen aan de achterbannen. Daar wordt ook een communicatieplan voor opgesteld waar ABP bij ondersteunt, maar de sociale partners eigenaar van zijn.

Incidentenhandleiding

De huidige incidentenregeling stamde uit 2020 en sloot onvoldoende aan bij de praktijk in het OGM en bij algemene

good practice. In dat licht heeft het bestuur incidentenbeleid onlangs herzien en vastgesteld en gedeeld met het VO.

Het VO refereert naar de handleiding en geeft o.a. aan dat hierin de relatie met APG en externe partijen worden benoemd, maar er niet duidelijk wordt hoe het beleid bij die partijen is geborgd. Er zullen zich zaken voordoen in de uitvoering en de borging kan daardoor concreter vermeld worden. Ook wordt aangemerkt dat ook medewerkers zich veilig moeten voelen, en dat dit een cultureel aspect is dat in het beleid benoemd moet worden alsmede wat er wordt gedaan om een veilige werkomgeving te bevorderen. Verder geeft het VO nog een aantal tekstuele suggesties mee.

Ten aanzien van de relatie met APG stelt het bestuur dat APG een eigen incidentenbeleid heeft. Een samenvatting daarvan is ook in het incidentenbeleid van ABP opgenomen. Wanneer wordt overgegaan van ABP-beleid naar APG-beleid, zal dit concreter benoemd worden, aldus het bestuur. Wat betreft het culturele aspect rond een veilige werkomgeving geeft het bestuur aan dat dit een plek zal krijgen in het beleid. Het bestuur zal het VO verder betrekken bij de evaluatie. Bij grote incidenten wordt het VO proactief geïnformeerd.

Rondvraag en sluiting

De heer Mennen, **CCOOP/CNV-AC-CMHF**, wijst op een publicatie van de AFM over de informatieplicht van pensioenfondsen rond het indexatiebesluit. Bij 25 fondsen was de communicatie voldoende en bij 14 fondsen niet. De vraag aan het bestuur is of ABP heeft voldaan aan de communicatievoorschriften.

H Het bestuur geeft aan dat de AFM heeft onderzocht of het indexatiebesluit voldoende was onderbouwd en of de generatie-aspecten inzichtelijk waren. ABP was een van de fondsen waar de communicatie op orde was,. Opvolgend komt de vraag vanuit het VO of de brief nadere aanbevelingen bevat, waarop het bestuur antwoordt dat alleen is vermeld dat conform de wet is gecommuniceerd.

De heer van Kampen, **FNV/ ACOP**, memoreert het overleg van een delegatie van het VO en de AC op 23 maart. En geeft aan dat het VO verrast was door de uitspraak van de AC dat de AC niet met het VO communiceert, maar dat het NUB als toezichthouder, de formele gesprekspartner is van het VO.

Het VO betreurt dit, en had een meer open houding van de AC verwacht, omdat het jaarlijkse gesprek tussen een delegatie van het VO en een delegatie van de AC een van de voorwaarden was die het VO had gesteld om positief te adviseren over de overgang naar het OGM (in 2021) Het bestuur bedankt het VO voor de feedback en benadrukt dat de AC niet gezegd heeft niet te willen communiceren met het VO maar heeft benoemd dat er geen wettelijke rapportagelij is richting het VO. De AC heeft in het gesprek gepoogd openheid van zaken te geven over zijn functioneren en de zaken waar men tegenaan loopt.

Hierna doet de voorzitter het voorstel om te pogen een brug te slaan tussen de intenties van het VO aan de ene kant en wat formeel mogelijk is aan de andere kant. Het bestuur zal zich hierover buigen en het VO gaat akkoord.

Mevrouw Tay, **FNV/ACOP**, wijst het bestuur op het feit dat zij het VO twee keer per jaar informeert over de voortgang op grip op data².

Mevrouw Tay wijst het bestuur erop nog geen informatie te hebben ontvangen, ook al was de afspraak dat het bestuur het VO op 30 maart zou informeren.

Het bestuur geeft aan dat dit informatiemoment is uitgesteld en staat geagendeerd voor de overlegvergadering op 26 april.

Mevrouw Loeff, **LvOP**, meldt dat de commissie Financiën een toelichting heeft gekregen op het herstelplan. Daar is gemeld is dat de actieven nog nooit zoveel premie hebben betaald voor zo weinig pensioen. De fractie maakt zich daar zorgen over en de vraag is of het bestuur zich dat realiseert. Ook het pensioen van de actieven is jarenlang, met uitzondering van vorig jaar, niet geïndexeerd. De vraag is hoe ABP verklaart dat er zoveel premie is betaald voor zo weinig pensioen. Het bestuur licht toe dat het fonds de afgelopen jaren te maken had met een gedaald verwacht rendement en een historisch lage marktrente. We rekenen met een disconteringsvoet³ van 2% – het laagste niveau ooit.

² Met grip op data beoogt ABP de pensioenadministratie te verbeteren door bijvoorbeeld de datakoppeling en samenwerking met instanties als het UWV en de SVB te verbeteren. En met data-analyse onjuistheden op te sporen.

³ De disconteringsvoet is een percentage waarmee wordt berekend hoeveel het huidige geld in kas in de toekomst

Dat is het prudente verwacht rendement dat het fonds als uitgangspunt hanteert. Het gevolg is dat de prijs per euro pensioen hoger is dan ooit. Dat wil niet zeggen dat in het verleden te weinig premie is betaald. De afgelopen jaren waren de premies ook gebaseerd op de prudentie op dat moment.

Er was in het verleden geen reden om meer premie te betalen. Meer premie zou slechts een zeer beperkt effect op de dekkingsgraad hebben gehad. Er moet 10% meer premie worden gevraagd voor een stijging van de dekkingsgraad van 1%. Daarmee was het fonds nog steeds ver verwijderd geweest van de indexatiegrens. Het bestuur stelt dat vervolgvragen uitvoeriger kunnen worden beantwoord in de commissie Financiën.

Mevrouw Loeff, **LvOP**, meldt verder dat een aangenomen amendement in de Pensioenwet stelt dat wanneer een leeftijdscohort ondervertegenwoordigd is in het VO bij het vaststellen van de risicohouding, het fonds bij het uitvragen van de risicohouding de leden van dat cohort actief benadert met het verzoek zich aan te melden voor het VO. De vraag is in hoeverre het bestuur dit meeneemt in het onderzoek naar de risicohouding.

Het bestuur meldt dat het amendement in een volgend risico-bereidheidsonderzoek wordt meegenomen en onderkent het belang van goede vertegenwoordiging van alle achterbannen, belanghebbenden en leeftijdscategorieën in zowel het bestuur als het VO. In het bestuur speelt dit mee in besluitvorming van de risicohouding omdat een goede afspiegeling van de deelnemerspopulatie binnen ABP vertaalt naar een evenwichtige belangenafweging.

Richting het nieuwe stelsel is dit des te belangrijker, zo stelt het bestuur, omdat de besluitwijzer evenwichtige belangenafweging niet één-op-één toepasbaar is op het nieuwe stelsel. Het bestuur zet hiervoor de nodige stappen en zal het VO daarin meenemen.

Mevrouw Loeff, **LvOP**, memoreert dat een delegatie van het VO-overleg heeft gehad met een delegatie van de Pensioenkamer op 2 maart 2023 en meldt dat het bestuur heeft toegezegd heeft meer informatie te verstrekken over de keuze tussen de solidaire en flexibele premieovereenkomst⁴. De vraag aan het bestuur is wanneer dat kan gebeuren.

Het bestuur meldt dat de keuze voor het type contract bij sociale partners ligt. Sociale partners hebben eerder beargumenteerd waarom ze als richting hebben gekozen voor het solidaire contract. Ze zijn momenteel bezig met de vastlegging en onderbouwing van alle keuzes in het transitieplan, onder andere de keuze flexibel/solidair. Zodra het bestuur die informatie van sociale partners heeft ontvangen, zal dat onderwerp in de werkgroep NPC van het VO worden geagendeerd.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun komst en sluit de vergadering.

---

waard is. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar rente, gemiddeld rendement of gemiddelde kosten die het vermogen met zich meebrengen.

⁴ Bij een flexibele premieovereenkomst kunnen deelnemers zelf kiezen hoe risicovol hun pensioenbeleggingen zijn. Daarnaast is er geen verplichte solidariteitsreserve, en is er dus geen deling van het levenlang risico. De solidaire premieovereenkomst is een collectievere vorm van pensioen waarin beleggingsrisico's verdeeld worden over de deelnemers.